

Latvijas Kultūras akadēmija

Teātra un audiovizuālās mākslas katedra

Laikmetīgās dejas izrāde

Ananda

Bakalaura darba teorētiskais pielikums

Autore:

Akadēmiskās bakalaura augstākās izglītības programmas “Mākslas”

Laikmetīgās dejas horeogrāfijas apakšprogrammas

4. kursa studente Eva Kronberga

(ID Nr. 20114209)

Darba vadītāja:

Prof. Olga Žitluhina

Rīga

2015

SATURS

IEVADS	3
DARBA IECERES RAKSTUROJUMS	4
TEORĒTISKIE ASPEKTI.....	6
DARBA STRUKTŪRA.....	9
DARBA MĀKSLINIECISKIE ASPEKTI	11
RADOŠĀ DARBA ĪSTENOŠANAS GAITAS APRAKSTS.....	13
KOPSAVILKUMS	14
IZMANTOTO AVOTU SARAKSTS	15
SUMMARY	16
PIELIKUMI	17

IEVADS

Bakalaura darba ietvaros tapa laikmetīgās dejas izrāde „Ananda”, kas tulkojumā nozīmē laime. Viens no galvenajiem iedvesmas avotiem ir sirreālā filma „Holy mountain”. Filma bija kā impulss radīt darbu, kas sevī ietver motīvus par cilvēka ceļu uz laimi, par ceļu, kas lielā mērā saistīts ar ciešanām – to pārdzīvošanu un atbrīvošanos no tām. Tēma, kas runā par garīgajām vērtībām, autori uzrunāja strādājot pie studiju laikā tapušā darba „WHOMADEWHO”. Kur tika apskatīti autores interesējoši jautājumi, piemēram, kas ir ko radījis? Dievs radījis mūs vai mēs Dievu? Es radu pasauli vai pasaule rada mani? Turpinot izzināt sevi un pasauli, autore sāka daudz medītēt, un redzēt sevi kā personību lielajā pasaulē, izvērtēt lietas citādi, ar jaunu skatījumu uz lietu kārtību. Tas bija process - dziļi rakties savās pagātnes atmiņās un atmest visu lieko – negatīvo informāciju, kura ierobežoja attīstīties un tapt laimīgai.

Autore darba izveides laikā papildus ir interesējusies un darba teorētiskajā pielikumā aprakstījusi kā ciešanas tiek uztvertas, izskaidrotas un kādi ceļi tiek piedāvāti no tām atbrīvoties kristietībā un arī budismā.

Izrādes mērķis ir radīt vienotības un vienlīdzības izjūtu izpildītājiem ar skatītājiem. Autore uzsver, ka izrādes iecere ir veidot meditācijas atmosfēru un, tādejādi, veicināt skatītāja dalību psiholoģiskos procesos, kas norisināsies izrādes laikā.

Darba teorētiskajā pielikumā ir apskatāma darba iecere, struktūra, darbā izmantotie mākslinieciskie aspekti un profesionālie paņēmieni, aprakstīta radošā darba īstenošanas gaita. Darba nobeigumā tiek veikti secinājumi.

DARBA IECERES RAKSTUROJUMS

Jaunrades darba – laikmetīgās dejas izrādes „Ananda” iecere ir ar horeogrāfijas, gaismas, tērpu, audio elementu palīdzību paust autores pārdomas par garīgajām vērtībām, par ceļu uz laimi, kas sevī ietver atbrīvošanos no laicīgām lietām, no ciešanām, piedošanu sev un citiem, sirdsmiera un laimes izjūtas piedzīvošanu.

Kas cilvēkiem liedz būt laimīgiem, pasaulē, kurā lielākā sabiedrības daļa tīko pēc panākumiem, finansiālas pārbagātības, slavas? Es domāju, ka tā arī ir atbilde uz šo jautājumu. 21.gs cilvēkus steidzina, tas steidzina, jo sabiedrība to pieprasa. Cilvēki tiecas strādāt vairākos darbos, jo ir jābūt materiāli nodrošinātam, jāgādā, lai ģimenei ir viss nepieciešamais, un, jo vairāk tiek pie bagātības, jo gribas vēl vairāk. Viena automašīna tiek nomainīta pret citu, apģērbs tiek nomainīts pret atpazīstama zīmola firmas apģērbu, tiek apmierinātas laicīgās baudas – sekss, izklaide, apreibinošas vielas, liela kāre pēc ēdiena.

Materiālā stabilitāte, komforts un citas 21. gadsimta sniegtās ērtības ir, protams, nepieciešamas, bet tām nevajadzētu būt kā prioritātei. Dzīšanās pēc materiālajām vērtībām un baudām rada ciešanas, iekšējo nemieru, nogurumu, kā rezultātā cilvēki vairs nejūtas piepildīti un laimīgi. Šķiet, ka dzīvojot šādu dzīvesveidu mēs uzkrājam daudz lietas, kas mums traucē dzīvot un neļauj būt laimīgiem, beigu beigās mēs nevarēsim paņemt līdzi neko no uzkrātā – zārkam kabatu nav.

Bet kā, lai iegūstam iekšējo mieru, atbrīvojamies no pagātnes pārdzīvojumiem? Katrs cilvēks ir unikāls un, katram ir savs rituāls, kas viņam palīdz justies labāk. Mūsdienās vērojama pieaugoša interese par ezotēriku un garīgajām mācībām. Kas liecina, ka cilvēki sāk aizvien vairāk apzināties, ka paralēli materiālajām vērtībām nepieciešams izzināt garīgās vērtības, jo galu galā visam jābūt līdzsvarā.

Mūsu valstī un pasaulē kopumā kristietība ir viena no populārākajām reliģijām. Kristietības viens no aspektiem ir grēksūdze, grēku atlaišana – atbrīvošanās no lietām, kas cilvēku nomoka un traucē dzīvot.

Izrādes nosaukums „Ananda” nozīmē laime - tulkojumā no sanskrita valodas. Autore uzskata ka, laime ir garīgs stāvoklis, pozitīva labsajūta, tā ir atbrīvošanās no

visa liekā, no nevajadzīgas informācijas, kura mums traucē būt veseliem, veiksmīgiem, brīviem no aizspriedumiem. Laime šajā izrādē simbolizē kopā būšanu, kā būt daļai no grupas, dalīšanos personiskumā ar citiem, komunikāciju vienam ar otru, piedošanu sev un citiem, mīlestību un cieņu pret sevi un citiem. Autorei kā horeogrāfam veidojot šo izrādi ir svarīgi izvērtēt savas laimes vērtību izrādes tapšanas gaitā. Kas nosaka laimes vērtību? Autore uzskata, ka laimes vērtību nosaka process ar dejojotājiem, savas idejas realizēšana un tas, ka tevi pieņem tādu, kāds esi, tevi uzklausa un tic, un neizmērāmo ticības spēku nodod skatītājiem. Autore uzsver, ka izrādes iecere ir veidot meditācijas atmosfēru un, tādejādi, veicināt skatītāja dalību psiholoģiskos procesos, kas norisināsies izrādes laikā.

TEORĒTISKIE ASPEKTI

Cilvēki vienmēr ir tiekušies būt laimīgāki un pēc iespējas priecīgāki. Bet kas, tad īsti ir laime? Šis visticamāk ir jautājums, kuram nav viennozīmīgas atbildes, katrs laimi un ceļu uz to uztver dažādi. Laime un laimes definēšana ir nodarbinājusi agrāko filozofu prātus. Viens no pirmajiem filozofiem, kas izstrādāja pilnu laimes filozofiju bija grieķu filozofs Artipus no Kirēnas. Artipus ir Hedonisma domāšanas skolas dibinātājs. Hedonisms ir uzskatāms par mūsdienu rietumu pasaules filozofijas aizsākumiem un tas māca to, ka lai justos laimīgs cilvēkam primāri ir nepieciešams iegūt maksimāli iespējami daudz baudas, galvenokārt ārējās, materiālās baudas, bet nepārkāpjot citas personas vienlīdzīguma tiesības [7].

Autores iecere ir apskatīt laimi un ciešanas kā neatdalāmas lietas, kas sasaucās ar budisma filozofiju, kas saka, ka visu mūsu dzīvi mēs lielākoties izjūtam lielākas vai mazākas ciešanas, raizes, un ka laime ir tikai stāvoklis, kad cilvēkam ir nenotaustas vai samazinātas ciešanas [6].

Par laikmetīgās dejas izrādes „Ananda” galveno iedvesmas avotu autore uzskata 1973.gada psihodēlisko, sirreālo fantastikas filmu „Holy mountain”, kurā arī apskatīta laimes un ciešanu savstarpējā saistība. Filmas režisors un aktieris, scenogrāfs un kostīmu mākslinieks ir 1929.gadā dzimušais Alehandro Hodorovskis.

Filmā apskatītas dvēseles ciešanas un grūtais, dažkārt cietsirdīgais ceļš uz apgaismību, pilnībā atbrīvojoties no saiknes ar laicīgajām vērtībām. Filma risinās sirreālās, psihodēliskās epizodēs, kur filmas galvenais varonis un viņa komandas biedri skolotāja vadībā mācās sasniegt garīgo apgaismību. Garīga ceļa laikā viņiem jāatbrīvojas no visa, kas viņiem traucē turpināt šo ceļu – pagātnes grēkiem un atmiņām, naudas, materiālajām vērtībām un no citām savām iekšējām barjerām. Tikai pilnībā atbrīvojoties no visa liekā grupa atrod to ko meklēja, kaut gan arī ieguvums izrādījās ne tāds kā visi bija gaidījuši, viņi nenoliedzami bija pārvarējuši savā attīstībā vēl vienu pakāpienu. Filmā plaši tiek izmantoti, kristietības un citu reliģiju simboli.

Par psihodēlisko mākslu sākotnēji uzskatīja mākslas darbus, kurus iedvesmojušas psihodēliskās pieredzes, kā piemēram, lietojot psihotropās vielas. Vārds psihodēlija ir psihologu ieviests termins, kas nozīmē „prāta manefistācija”, no

ši skaidrojuma izriet, ka visi mākslinieciskie mēģinājumi attēlot prāta iekšējo darbību var tikt uzskatīti par psihodēlisko mākslu [2].

Mūsdienu kristiešu pasaulē, apskatot katoļu konfesiju, kā viens no ceļiem uz iekšējo mieru un laimi ir atbrīvošanas no grēkiem. No tiem varot atbrīvoties, un saņemt piedošanu no Dieva, izsūdzot tos mācītājam. Grēku izsūdzēšanas procedūra ir aprakstīta vienā no septiņiem kristietības sakramentiem, ko sauc par Gandarījuma, reizēm Piedošanas sakramentu [3].

„Grēksūdzei ir divas daļas: pirmkārt, mēs izsūdzam grēkus, un, otrkārt, mēs saņemam no mācītāja absolūciju jeb grēku piedošanu kā no paša Dieva, turklāt nešaubāties, bet droši ticam, ka tādējādi mūsu grēki ir piedoti arī Dieva priekšā debesīs. Grēksūdze pamatoti tiek atzīta par dvēselei visrosinošāko un produktīvāko, jo tā skar cilvēka garīgo dzīvi visplašāk un visdziļāk. Tā nav Dieva labestības un labvēlības ļaunprātīga izmantošana, spekulēšana ar Viņa žēlastību. Patiesa grēksūdze izslēdz kā pašpiekrāpšanos, tā arī Dieva mānīšanu - tā nav paslēpju spēlēšana sirdsapziņas un Dieva priekšā, te mēs beidzot varam būt godīgi līdz galam. Dievs ir dvēseles ārsts, kuram mūsu pašu garīgās labklājības labad ir tiesības redzēt un zināt visu, lai varētu vērst aplamo mūsos par labu un dziedināt.” [4]

Autores viedoklis nav tik strikts, ka grēksūdzei obligāti jānoris pēc noteiktām kristietības procedūrām, piemēram, privātās grēksūdzes laikā. Saruna ar Dievu un grēksūdzei līdzīgi procesi var norisināties arī citu garīgo tradīciju ietvaros. Katrs cilvēks ir individualitāte un lietas uztver savā individuālajā veidā. Noteikti, ir cilvēki, kas ar augstākajiem spēkiem sarunājas vadoties pēc savām iekšējām izjūtām un tradīcijām, rituāliem, galvenais ir process - tā patiesā būtība.

Ir leģenda, ka Buda savā pirmajā mācībā ko pasniedza cilvēkiem stāstīja par ciešanām. Mācību viņš nosauca par Četrām cēlajām patiesībām. Buda vēlējās cilvēkiem izskaidrot to, ka visu to ko mēs savā dzīvē pārdzīvojam gan labo, gan sliktu, paši esam radījuši. Tā ir mūsu prāta jeb apziņas radītās karmas izpausme. Īstais ciešanu cēlonis ir ikviena paša prāts [6].

No mācības izriet, ka ciešanas var iedalīt 3, 6 vai 8 grupās. Vienkāršotajā variantā, ciešanas tiek iedalītas 3 grupās:

1. Ciešanu ciešanas – ciešanas kā sekas fiziskām un garīgām grūtībām, te ietilpst ciešanas, kas ir noteikti izjūtamās un novērojamas, piemēram, smagas slimības, depresijas, dažādas sāpes utt.
2. Maiņu ciešanas – ciešanas kā sekas visa nepastāvībai, maiņai, tās vairāk izpaužas kā neapmierinātība. Mēs ciešam tādēļ, ka viss šajā dzīvē ir nepastāvīgs, zūd jaunības spēks, ne esam apmierināti ar maiņām ikdienā, ar to, ka kādam ir vairāk materiālās lietas nekā mums.
3. Šī grupa ir pamats abām iepriekšējām grupām – tās sauc par dzīvē iesaistām ciešanām. Tās ir visgrūtāk izprotamas, jo ir nenojaustas un netiešas. Tās ir iesaistās mūsu dzīvē jau no dzimšanas līdz miršanai, to līmeni nosaka karma no iepriekšējām dzīvē [6].

DARBA STRUKTŪRA

Izrāde sastāv no atsevišķām ainām, kas pāriet viena otrā, papildina viena otru, un tās ir vienlīdz nozīmīgas un sasaistītas savā starpā.

Laikmetīgās dejas izrāde „Ananda” iesākas pirms zālē sanāk skatītāji. Katrs dejotājs veic sagatavošanās rituālu izrādei, un skatītājs to visu var novērot. Aina iezīmē rituālu, kas pāriet nākošajā ainā, kur ir redzams kā no ļoti koncentrēta prāta stāvokļa – meditatīva rituāla, kurā sava uzmanība jākoncentrē kādā noteiktā punktā cenšoties atslābināties un saplūst ar apkārtējo vidi, tas transformējas uz mūsdienu rituālu – diskotēku [5]. Izrādes temps no meditatīva stāvokļa tiek sakāpināts līdz augstas enerģijas intensitātei. Kā dzīvē, tā arī šajā izrādē, diskotēka reiz beidzas, jautru prāta stāvokli nomaina nogurums un prāta iztukšotības sajūta. Tādēļ aina pāriet citā ainā, kuras uzsvars ir komunikācija, savstarpējās attiecības. Šeit atspoguļojas vienaldzība, tieksme būt mīlētam un saprastam, vēlēšanās būt personībai, un būt ar kādu kopā. Komunikācija dejotājiem savā starpā un ar skatītāju ir viscaur izrādē, bet šī aina iezīmē to pastiprināti. Ja izrādes sākumā dejotāji simbolizēja kopumu un darbību, ko visi veic kopā, tad šajā ainā, nav vairs viena kopēja darbība, tiek izjaukts kopums, jo kā jau autore minēja iepriekš, diskotēka un jautrais prāta stāvoklis reiz beidzas, ir laiks nomainīt vieglprātību pret saturiskākām vērtībām - ieklausīties sevī, ieskatīties acīs otram, just sevi un otru, apzināties, kur tu kā cilvēks atrodi attiecībā pret sevi un cilvēkiem sev apkārt.

Apzināties, ka esam ciešanu upuri. Mūs nomāc raizes, bailes, satraukums, mainīga neapmierinātība. Un, tad, kad mums ir slikti, mēs vēlamies savas sāpes uzgrūst kādam citam, ignorēt atbildību par sevi. Izaicināt otru uz negatīvām sekām - lai arī otram sāp. Tādēļ nākošā aina iezīmē ciešanas, arī tā ir komunikācija starp cilvēkiem, tikai ne pārāk cilvēciskā ziņā, bet gan kā emocionāla un fiziska vardarbība. Dejojotāji izdara savas izvēles šajā ainā, ar uzdevumu, ka viņiem ir jāliek citiem ciest un jāļauj ciest sev pašam. Uzsvars ir fiziskās ciešanas, lai skaidrāk liktu noprast par vardarbīgo pusi. Autore piebilst, ka dejotājiem nav jāiedomājas kāds tēls vai loma viņiem jāspēlē, jānodejo šajā izrādē. Izrāde ir kā visu mūsu autobiogrāfija, mūsu pieredzes atspoguļojums attiecīgi pieprasītajā ainā, uzdevumā, kustībā.

Kad cilvēki ir nodarījuši pāri kādam vai saskārušies ar ciešanu izraisītajām sekām, tad nākas to visu nožēlot. Nākas apdomāt savas izdarītās izvēles, nožēlot

grēkus. Grēki ir jebkura netaisnība, kad cilvēks rīkojas netaisni. Tā radās grēku nožēlas aina, kurā dejotāji izsūdz grēkus, nožēlo tikko izdarītās darbības – sist otram, iedomāties, ka valdi pār otru, u.c., kā arī atskatīties atmiņās par nodzīvoto dzīvi un izsūdzēt grēkus. Autore aicina noprast, ka viņi nākotnē būs labāki cilvēki, ieviešot ticību un cerību skatītājiem, ka arī viņi var būt labāki, veiksmīgāki, laimīgāki.

Cilvēki pieļauj daudz kļūdu. Un atkārtoti. To pierāda teiciens : „Nekāp uz viena un tā paša grābekļa”. Būdami taisnīgi un godprātīgi, mēs cenšamies mainīties un to, ko esam nožēlojuši, ievērot turpmākās dzīves gaitās. Bet tas var neizdoties, jo ieradumu spēks ir lielāks nekā gribasspēks, protams, ne vienmēr, bet šajā izrādē dejotāji gribēdami tapt tīri un nevainīgi no ciešanām un negatīvām sekām, visi kā viens nolemj iet baudīt kaisli.

Izrādē „Ananda” dejotāji simbolizē vienotību un grupu, jo darba struktūru veido daļas, kur dejotājiem ir jābūt kā indivīdiem grupā, neizceļot konkrēti kādu no dejotājiem kā citādāku vai svarīgāku. Viņi visi dara kopīgas darbības, caur sevi kā personību, pat tad, ja viens dejotājs – cilvēks, kurš vēlas izdarīt citu izvēli, ko mainīt savā dzīvē, aiziet no grupas, nepadara sevi kā vissvarīgāko personu uz pasaules, jo viņš aiziet no grupas, lai atgrieztos un palīdzētu. Atgriežas, lai nodotu savas zināšanas un pieredzi, savu apgaismību citiem. Izrāde beidzas ar pateicību par to, ko skatītājs un dejotājs pieredzēja izrādes laikā, lai tas ir sākums kam jaunam ar citu skatījumu uz lietu kārtību.

DARBA MĀKSLINIECISKIE ASPEKTI

Izrādē svarīgi ir radīt vienotības un vienlīdzības principu, tādēļ autore izvēlējās skatītājus nosēdināt aplī uz mīkstiem paklājiem un spilveniem. Aplis simbolizē vienotību un vienlīdzību, savukārt sēdēšana uz grīdas varētu cilvēkus vairāk atbrīvot, radot ne tik ierastus apstākļus pietuvinoties meditācijas atmosfērai. Arī rituāli lielākoties tiek veikti esot aplī, tādēļ autore un dejotāju mērķis ir izveidot apli kā galveno, simbolisko vadmotīvu izrādei.

Viens no veidiem kā izrādē izmantot rituāla tēmu ir likt jau kādu laiku pirms izrādes sākšanās, tad, kad sanāk skatītāji - dejotājiem būt telpā, kurā notiks izrāde. Aicināt noprast skatītājiem, ka katram no dejotājiem ir rituāls, nozīmīgs, personisks un tāds, kurš sagatavo un nofokusē prātu un ķermeni izrādei. Dejojājiem lielisks veids kā enerģētiski sajust sevi telpā, laikā. Enerģijas apmaiņa starp skatītāju un dejotāju notiek jau pirms izrāde ir sākusies.

Laikmetīgās dejas izrādē „Ananda” muzikālo pavadījumu veidos ieraksti, kuri mīsies ar klusumu, jo autore vēlas, lai klusums simbolizē askētismu un paaugstinātu jūtīgumu pret visniecīgākajām skaņām. Kā arī dejotāji izdvesīs balss vibrācijas, lai papildinātu kustības nozīmi.

Izrādes ieceres īstenošanai tika pieaicināti seši dejotāji, ar kuriem autore strādāja pie sava kompozīcijas darba „WHOMADEWHO, kas tika rādīts 2014.gada festivāla „Laiks dejot” ietvaros. Autore vēlējās turpināt sastrādāties ar dejotājiem, jo darba „WHOMADEWHO” process bija izzinošs, radošs, mērķtiecīgs.

PROFESIONĀLIE PAŅĒMIENI

Dejotājiem mēģinājuma laikā un pirms radošā procesa tika doti konkrēti uzdevumi, no kuriem viens bija aprakstīt kādu notikumu vai situāciju no savas dzīves, kurā viņi ir izjutuši ciešanu ciešanas – ciešanas kā sekas fiziskām un garīgām grūtībām, jo sākotnējā ideja bija izrādi balstīt uz tēmu – ciešanas, bet idejai mainoties šī informācija bija kā iedvesmas avots kustību veidošanai, ainai, kura izrādē atspoguļo ciešanas. Lai process būtu patiess un personīgs, lai psiholoģiski spētu iejusties un noturēt attiecīgo ainas prāta stāvokli, dejotājiem tika doti uzdevumi par prāta stāvokļiem, tā maiņām. Autore min kā piemēru ciešanas - prāta stāvoklis, kurā dejotājam ir jāatgriežas situācijā, kad tika izjustas ciešanas un no tām ir jāmēģina atbrīvoties, tas deva iedvesmu veidot ciešanu ainu. Vai arī atrast vai atcerēties prāta stāvokli, kad esi piedzīvojis laimi un prieku.

Darba veidošanā un kustību materiāla individualizēšanai tika izmantota improvizācija, kad dejotāji improvizēja sekojot horeogrāfa dotajām norādēm un uzdevumiem. Spontāna rīcība atbilstoši ainas tēmai vai sajūtai tika pieļaujama katrā reizē, kad bija izrādes caurlaide, tas tādēļ, lai dejotāji un izrāde nezaudētu procesa dabisko motīvu.

Iepriekš sacerētu kombināciju apgūšana un variēšana, izmantojot ritma, dinamikas, kustību kvalitātes, iekšējās sajūtas maiņu.

Darbam tika izmantoti šādi audio ieraksti:

- Fire Swirl Native American Drums for Meditation;
- Jojoflores DJ Set: Therapy 55 - Deep House Best of Afro House Mix Tape;
- Audio ieraksts no seriāla „South park”;
- Baznīcas zvanu ieraksts;
- Dennis Ferrer – Hey Hey;
- The Knife – One Hit.

Skatuves noformējumam nav paredzēta nekāda speciālā scenogrāfija, izrādes nepieciešamā atmosfēra tiek panākta ar gaismas, mūzikas, dejotāju palīdzību.

RADOŠĀ DARBA ĪSTENOŠANAS GAITAS APRAKSTS

Iesākumā tika izdomāts izrādes koncepts. Autore skaidri zināja, ka vēlas askētisku izrādi. Tika sastādīts darba gaitas plāns, kurā ietilpst, mēģinājumi vienu reizi nedēļā, kur katrs mēģinājums ilgst 3 stundas. Mēģinājumi sastāvēja no iesildīšanās daļas, kurā dejotājs horeogrāfa vadībā izpildīja norādījumus, kas bija cieši saistīti ar izrādes ainu struktūru un tās konceptu. Līdz ar to dejotājiem bija viegli pāriet uz materiāla sacerēšanu, prāta stāvokļa maiņām un koncentrētību. Tika uzdoti uzdevumi konkrēti katram dejotājam, strādāt atsevišķi kā solistam – meklēt kustību materiālu, tā kvalitātes un sajūtu. Strādāt grupā, veidot kopēju kustības kvalitāti un enerģiju. Iemācīties un izpildīt horeogrāfa sacerēto kustību materiālu un interpretēt to pēc saviem ieskatiem un personīgās kustības izpausmes veida. Autores mērķis bija pēc iespējas ātrāk radīt izrādes karkasu – to, kāda viņa būs. Strukturēti sadalīt izrādi pa ainām un, tad dabiskā un spontānā veidā – to kā paši dejotāji sajūt pārejas, meklēt tās no ainas uz ainu, veidojot izrādes veselumu un plūdumu. Kad tika saprasts kāda ir izrādes struktūra, tad diezgan intensīvi tika apstrādātas izrādes ainas, taisot caurlaides un strādājot ar katru daļu atsevišķi. Autore uzsver kā pozitīvu aspektu to, ka dejotāji dalījās ar savām pārdomām par izrādes ideju realizāciju, par to kā viņi jūtas horeogrāfa dotajos norādījumos, kā veiksmīgāk paspilgtināt horeogrāfa domu. Vēl viens pozitīvs aspekts ir tas, ka izrādes īstenošanas gaitai un tās izrādīšanai tika pieaicināta producete Annija Korpa, kura apmeklēja mēģinājumus, lai redzētu kā top izrāde un izteiktu savu viedokli par to, kas savukārt pozitīvi ietekmēja radošo procesu. Producete uzņēmās risināt tehniskās lietas izrādes īstenošanai – veidot skatītāju sēdvietas, izveidot radošo komandu, kas veido izrādes treileri, rūpēties par to, lai viss rit pēc plāna. Lai radītu askētisku izrādes sajūtu, tika pieaicināts gaismotājs Ivars Tilčiks, kurš rūpējās par to, lai horeogrāfa ideja un sajūtas par izrādi tiek parādītas arī ar gaismas palīdzību. Anete Krišjānova radīja tērpus katram dejotājam iedvesmojoties no pašiem dejotājiem, viņu kustībām un ķermeņa proporcijām.

Izrāde norisinās Eduarda Smiļģa muzeja Ertneres zālē, jo šī telpa dod intīmu gaisotni salīdzinoši mazās platības dēļ, un tā ir tumša un smagnēja, kas paspilgtina izrādes atmosfēru.

KOPSAVILKUMS

Autore iedvesmojoties no psihodēliskās filmas „Holy mountain”, un darbā aprakstītajiem teorētiskajiem aspektiem, radīja laikmetīgās dejas izrādi „Ananda”. Laikmetīgās dejas izrāde „Ananda” ir par laimi, par grūto ceļu līdz laimei, par to, ka ciešanas un laime ir cieši saistītas savā starpā. Kā atbrīvoties no ciešanām, lai dvēsele biežāk izjustu laimes mirkļus.

Ieceres īstenošanai tika pieaicināti seši dejotāji, kuri ar koncentrētu prāta stāvokli un tā maiņām, ar savu personīgo kustības izpausmi, ar savām idejām un nebeidzamu izziņāšanas sparū, priekš autorei padarīja izrādi par daudz ko svarīgāku kā tikai mākslas darbu. Tas bija patiess process, kura ietvaros dejotājiem bija jāpārkāpj pāri komforta zonas robežai, jādalās no savas pieredzes par atmiņām, kuras ir sāpīgas, jāgrib dejojot un kustēties arī tad, kad negribas. Dejojotājiem procesa gaitā nācās iemīlēt sevi, apkārtējo pasauli vēlreiz un vēlreiz. Dejojotājiem izpildot autorei uzdevumus, piemēram, veicot prāta stāvokļa maiņas, tika radīts dejotājiem atbilstošs, patiess horeogrāfiskais materiāls.

Lai īstenotu izvirzītos mērķus, lai izrādes laikā radītu vienlīdzības, vienotības izjūtu izpildītājiem ar skatītājiem, skatītāji tika sēdināti aplī. Ar mūzikas, horeogrāfijas, gaismas, tērpu palīdzību tika izveidota meditācijas atmosfēra, tādējādi, veicinot skatītāja dalību psiholoģiskos procesos, kas norisinās izrādes laikā.

IZMANTOTO AVOTU SARAKSTS

- [1] Bayoublissyoga, [atsauce 20.04.2015] pieejams : www.bayoublissyoga.com
- [2] Wikipedia. *Psihodēliskā māksla*, [atsauce 20.04.2015] pieejams:
http://en.wikipedia.org/wiki/Psychedelic_art
- [3] Katolis.lv, Sakramenti, [atsauce 21.04.2015] pieejams:
<http://katolis.lv/liturgija/sakramenti.html>
- [4] Lelb.lv, Grēksūdze, [21.04.2015] pieejams:
<http://www.lelb.lv/lv/?ct=greksudze>
- [5] Neurotrance,[atsauce 05.05.2015] pieejams : <http://neurotrance.org/the-history-and-purpose-of-the-trance-dance>
- [6] Viņa svētība 14. Dalai Lāma, Lāma Zopa Rinpoča. *Četras cildenās patiesības*
[atsauce 16.03.2015] pieejams:
http://www.buddhadharma.lv/macibas/cetras_patiesibas.pdf
- [7] Wikipedia. *Philosophy of happiness*. [atsauce 10.05.2015] pieejams:
http://en.wikipedia.org/wiki/Philosophy_of_happiness

Iedvesmas avoti

Psihodēliskā filma „Holy mountain”

Raksts. Kas ir budisms un kam tas tic?

<http://www.gotquestions.org/Latviesu/Budisms.html>

SUMMARY

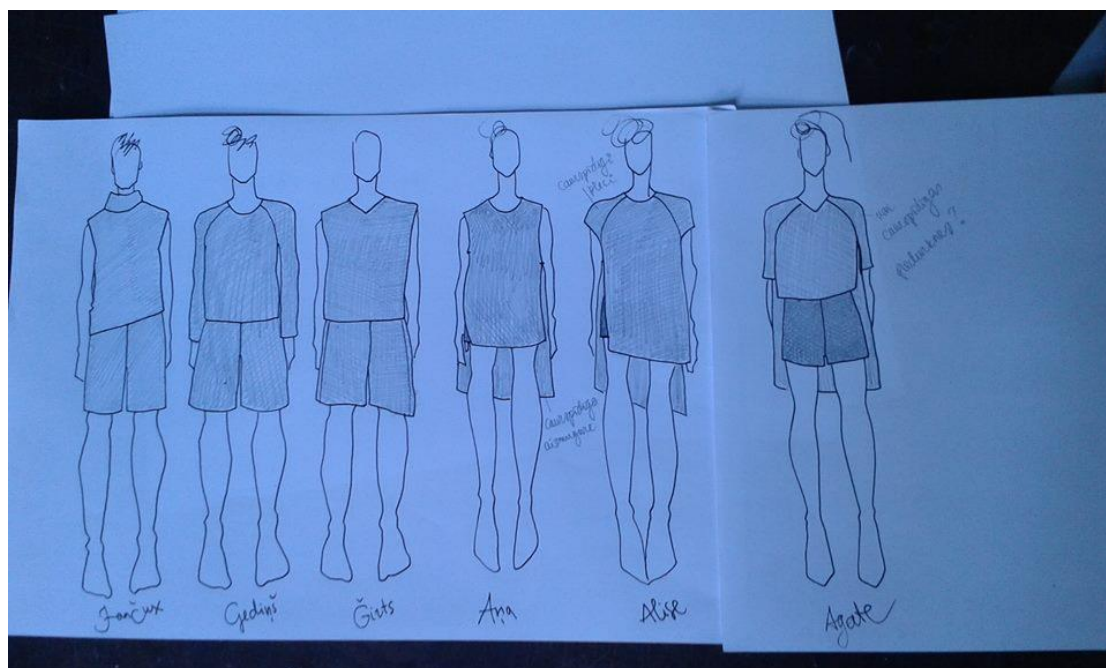
Author inspiring from psychedelic movie „Holy mountain” and in bachelor thesis described theoretical aspects created contemporary dance performance „Ananda”. Contemporary dance performance „Ananda” is about happiness, about difficult harsh road to it. It’s tells that suffering and happiness are closely linked with each other. It is story about how to get rid of suffering and experience happiness more frequently.

To implement author’s intent six dancers was working together. Dancers were asked to change their state of mind and complete other choreographer tasks, to develop dance material. Dancers came with their own personal movement expression, with their own ideas, with endless discovery vigor. It was a true process in which dancers needed to step out of comfort zone, they needed to share their memories that are painful and put them in to dance. In was true process in which was created dance material that suits for each dancer personally.

In order to implement goals, to create equality, unity with performers and audience – the audience were seated in a circle. With the music, choreography, lighting and costumes assistance meditative atmosphere was created thus, facilitate the viewer's participation in the psychological processes that take place during the performance.

PIELIKUMI

Tērpu skices

_____ darbs
Bakalaura, maģistra

“ _____ ”
_____ tēmas nosaukums

izstrādāts Latvijas Kultūras akadēmijas _____
_____ katedrā
_____ katedras nosaukums

Ar savu parakstu apliecinu, ka _____ darbs izstrādāts patstāvīgi; izmantojot citu autoru darbos publicētus datus, definējumus un viedokļus, dotas precīzas norādes (atsauces) uz to ieguves avotu; iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: _____ .____.2015.
_____ Vārds, uzvārds _____ Paraksts

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: _____
____.2015.
_____ Akadēmiskais amats, grāds, vārds, uzvārds _____ Paraksts

Recenzents: _____
_____ Akadēmiskais amats, grāds, vārds, uzvārds

Darbs iesniegts ____ .____.2015.

Studējošo servisa speciālists : _____
_____ Vārds, uzvārds _____ Paraksts

Darbs aizstāvēts LKA _____ gala pārbaudījumu komisijas sēdē
_____ Bakalaura, maģistra

____ .____.2015. prot. Nr. _____ vērtējums

Komisijas sekretārs: _____
_____ Vārds, uzvārds _____ Paraksts